

Državni izpitni center

M 1 6 1 2 7 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 8. junij 2016

SPLOŠNA MATURA

Popravljená moderirana različica

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda

OR

Ko sta bila konzula Mark Licinij in Lucij Kalpurnij, je nek Atilij, osvobojenec, sklenil, da bo pri Fidenah priredil gladiatorske igre. S tem namenom je zgradil lesen amfiteater, ni pa postavil temeljev na trdnih tleh in zgradbe ni povezal s čvrstimi vezmi (= ni učvrstil). Dela se namreč ni lotil ne zaradi obilice denarja ne zaradi častihlepja, ampak zaradi upanja na nepošten zaslužek.

Prišlo je veliko ljudi, željnih zabave, mnogi zaradi bližine kraja. Zaradi tega je prišlo do hude nesreče: poslopje, polno ljudi, se je podrlo. Medtem ko se je sesedalo samo vase ali se rušilo navzven, je v globino potegnilo in padlo na množico ljudi, ki so gledali igre ali stali v bližini.

Mnogi, ki so umrli takoj na začetku podiranja, so ubežali mukam. Ubogi pa so bili tisti, ki jih življenje še ni zapustilo, potem ko jim je odtrgalo del telesa: ti so podnevi prepoznavali svojce tako, da so jih videli, ponoči pa po ječanju.

VR

Ko sta bila konzula Mark Licinij in Lucij Kalpurnij, je nek Atilij, osvobojenec, sklenil, da bo pri Fidenah priredil gladiatorske igre. S tem namenom je zgradil lesen amfiteater, ni pa postavil temeljev na trdnih tleh in zgradbe ni povezal s čvrstimi vezmi (= ni učvrstil). Dela se namreč ni lotil ne zaradi obilice denarja ne zaradi častihlepja, ampak zaradi upanja na nepošten zaslužek.

Prišlo je veliko ljudi, željnih zabave, mnogi zaradi bližine kraja. Zaradi tega je prišlo do hude nesreče: poslopje, polno ljudi, se je podrlo. Medtem ko se je sesedalo samo vase ali se rušilo navzven, je v globino potegnilo in padlo na množico ljudi, ki so gledali igre ali stali v bližini.

Mnogi, ki so umrli takoj na začetku podiranja, so ubežali mukam. Usmiljenja vredni pa so bili tisti, ki jih življenje še ni zapustilo, potem ko jim je odtrgalo del telesa: ti so podnevi prepoznavali svojce tako, da so jih videli, ponoči pa po ječanju.

Po sklepu senata ni več nihče smel prirediti iger, razen če je imel premoženje v vrednosti 400 tisoč sestercijev, in graditi amfiteatra, razen če je preveril trdnost tal. Atilij pa je moral v pregnanstvo.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																																			
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="4">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th rowspan="2">Os.</th> <th colspan="3">Analiza</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Čas</th> <th>Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>invadit (1. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> <td>sentire (4. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> </tr> <tr> <td>viveret (3. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>impf.</td> <td>akt.</td> <td>peractae (5. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>comprehensa est (8. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> <td>sublatis (7. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike				Glagol	Os.	Analiza			Glagol	Analiza		Št.	Nak.	Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način	invadit (1. vrst.)	3.	sg.	ind.	prez.	akt.	sentire (4. vrst.)	inf.	prez.	akt.	viveret (3. vrst.)	3.	sg.	konj.	impf.	akt.	peractae (5. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.	comprehensa est (8. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	pas.	sublatis (7. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.
Osebne glagolske oblike		Neosebne glagolske oblike																																																			
Glagol	Os.	Analiza			Glagol	Analiza																																															
		Št.	Nak.	Čas		Nač.	Oblika	Čas	Način																																												
invadit (1. vrst.)	3.	sg.	ind.	prez.	akt.	sentire (4. vrst.)	inf.	prez.	akt.																																												
viveret (3. vrst.)	3.	sg.	konj.	impf.	akt.	peractae (5. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																												
comprehensa est (8. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	pas.	sublatis (7. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																												

Naloga	Točke	Rešitev																						
2	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>alius (1. vrst.)</td> <td>nedoločni zaimek</td> <td>nom.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>se (4. vrst.)</td> <td>povratni osebni zaimek</td> <td>ak.</td> <td>sg.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>quorum (8. vrst.)</td> <td>oziralni zaimek</td> <td>gen.</td> <td>pl.</td> <td>m.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza		Sklon	Število	Spol	alius (1. vrst.)	nedoločni zaimek	nom.	sg.	m.	se (4. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	sg.	m.	quorum (8. vrst.)	oziralni zaimek	gen.	pl.	m.
Zaimek	Vrsta	Analiza																						
		Sklon	Število	Spol																				
alius (1. vrst.)	nedoločni zaimek	nom.	sg.	m.																				
se (4. vrst.)	povratni osebni zaimek	ak.	sg.	m.																				
quorum (8. vrst.)	oziralni zaimek	gen.	pl.	m.																				

Naloga	Točke	Rešitev
3	4	♦ Dominus quasi exanimis in fervens pavimentum a servis abicitur.

Naloga	Točke	Rešitev
4.1	1	♦ accusativus cum infinitivo
	2	♦ pretvarjal se je, da ne čuti
4.2	1	♦ participium coniunctum
	2	♦ osvežen (ko je prišel k sebi)
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Rešitev												
5.1	4	♦												
		<table border="1"> <tr> <td></td> <td>Izpis</td> <td>Analiza</td> </tr> <tr> <td>Vežna beseda</td> <td>quorum</td> <td>oziralni zaimsek</td> </tr> <tr> <td>Glagolska oblika</td> <td>comprehensa est</td> <td>Utemeljitev časa in naklona: Indikativ perfekta za izražanje dovršnega preteklega dejanja.</td> </tr> <tr> <td>Stavčna funkcija</td> <td>–</td> <td>prilastkov odvisnik</td> </tr> </table>		Izpis	Analiza	Vežna beseda	quorum	oziralni zaimsek	Glagolska oblika	comprehensa est	Utemeljitev časa in naklona: Indikativ perfekta za izražanje dovršnega preteklega dejanja.	Stavčna funkcija	–	prilastkov odvisnik
	Izpis	Analiza												
Vežna beseda	quorum	oziralni zaimsek												
Glagolska oblika	comprehensa est	Utemeljitev časa in naklona: Indikativ perfekta za izražanje dovršnega preteklega dejanja.												
Stavčna funkcija	–	prilastkov odvisnik												
5.2	4	♦												
		<table border="1"> <tr> <td></td> <td>Izpis</td> <td>Analiza</td> </tr> <tr> <td>Vežna beseda</td> <td>cum</td> <td>podredni veznik</td> </tr> <tr> <td>Glagolska oblika</td> <td>elatus esset</td> <td>Utemeljitev časa in naklona: Konjunktiv pluskvamperfekta za izražanje preddobnosti v preteklosti.</td> </tr> <tr> <td>Stavčna funkcija</td> <td>–</td> <td>prislavnodoločilni (časovni) odvisnik</td> </tr> </table>		Izpis	Analiza	Vežna beseda	cum	podredni veznik	Glagolska oblika	elatus esset	Utemeljitev časa in naklona: Konjunktiv pluskvamperfekta za izražanje preddobnosti v preteklosti.	Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni (časovni) odvisnik
	Izpis	Analiza												
Vežna beseda	cum	podredni veznik												
Glagolska oblika	elatus esset	Utemeljitev časa in naklona: Konjunktiv pluskvamperfekta za izražanje preddobnosti v preteklosti.												
Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni (časovni) odvisnik												
Skupaj	8													

Naloga	Točke	Rešitev
6.1	3	♦ Servi viderunt dominum suum aestu solutum esse.
6.2	2	♦ Dominus a servis fidelioribus petivit, ut comprehenderent servos malos.
6.3	3	♦ Servi nesciunt, utrum dominus non sentiat an se non sentire simulet.
Skupaj	8	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev
1.1	1	♦ C
1.2	1	♦ B
1.3	1	♦ C
1.4	1	♦ A
1.5	1	♦ B
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev												
2	10	♦												
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Avtor</th> <th>Delo</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Petronij</td> <td>Satirikon</td> </tr> <tr> <td>Marcial</td> <td>Epigrami</td> </tr> <tr> <td>Fedrus</td> <td>Basni</td> </tr> <tr> <td>Seneka</td> <td>Medeja (ali naslov katere druge Senekove tragedije)</td> </tr> <tr> <td>Plinij</td> <td>Pisma</td> </tr> </tbody> </table>	Avtor	Delo	Petronij	Satirikon	Marcial	Epigrami	Fedrus	Basni	Seneka	Medeja (ali naslov katere druge Senekove tragedije)	Plinij	Pisma
Avtor	Delo													
Petronij	Satirikon													
Marcial	Epigrami													
Fedrus	Basni													
Seneka	Medeja (ali naslov katere druge Senekove tragedije)													
Plinij	Pisma													

Naloga	Točke	Rešitev
3	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Naloga	Točke	Rešitev
4	20	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85